

ВПЛИВ СИСТЕМИ ЦІННОСТЕЙ НА ФОРМУВАННЯ МОЛОДОЇ СІМ'Ї

Н.С. Ніконова

Україна, м. Запоріжжя

Молода сім'я створюється в результаті активного пошуку молодими людьми близької, дорогої людини, необхідної для щасливого, повноцінного життя. Характер майбутнього шлюбу значною мірою визначається мотивом, причинами, які обумовили висновок шлюбного союзу. Переважним мотивом укладання шлюбу в молоді є любов і близькі до неї духовні, етичні й естетичні цінності та очікування.

Фахівці затверджують, що соціальне походження чоловіка та жінки, місце їхнього народження, склад і величина батьківської сім'ї більшою мірою можуть позначатися на характері сімейних відносин чоловіка й жінки, ніж їхня національна приналежність. Спадкування подібних зразків і норм поведінки, розповсюджених у середовищі, де вирости майбутній чоловік та дружина, сприяє більш повному взаєморозумінню і єдності інтересів [3, С. 51-56.].

Молоді сім'ї успадковують багато зразків сімейного життя батьків. Як правило, ті, хто оцінюють шлюб батьків як ідеальний, так само підходять і до свого шлюбу. І чим більше конфліктів було в батьківських сім'ях, тим частіше вони виникають і в сім'ях дітей. Батьки, чий шлюб склався благополучно, дають дітям самий наочний і переконливий приклад того, як повинна будуватися спільне життя чоловіка й дружини.

Гармонійність сімейного життя батьків має й інші результати для майбутнього сімейного життя дітей. Близько 43% опитаних із сімей, де між батьками панували лад і згода, проявляли повне взаєморозуміння в питаннях ведення домашнього господарства, у той час як ті, чий батьки розвелися, така якість проявляли тільки 28% опитаних [4, С. 151-157.].

Молода сім'я живе сьогодні в дуже важких матеріальних умовах. Більшість молодих людей на початку свого сімейного життя зіштовхуються з проблемами, про які вони, можливо, раніше й чули, але не думали, що їм доведеться їх вирішувати. Зокрема, такий маленький бюджет, який є у розпорядженні сім'ї, вимагає особливої старанності ведення господарства. І тут необхідні хоча б елементарні знання й уміння.

Молодий чоловік і жінка нерідко користуються й допомогою батьків. Вона носить різноманітний характер. Це й матеріальна, і господарсько-побутова, і морально-психологічна, і допомога по вихованню дітей. Допомога ця неоціненна й на початку

подружнього життя й закономірна, тому що дає можливість подружжю одержати освіту й більш раціонально й цікаво проводити вільний час. Якщо вона виявляється в розумних межах, то, природно, сприяє становленню молодих сімей, у протилежному ж випадку така допомога може негативно впливати на молодого чоловіка й жінку, виробляючи в них помилкові установки на «легкість», може сприяти до розвитку їх утриманства, інфантилізму, паразитичних схильностей [1, 42с.].

Любов як емоційна основа шлюбного сполучника переважає над іншими мотивами. У шлюбі любов залишається для більшості чоловіків та жінок вищою цінністю. Збереження взаємної любові чоловіка й дружини у шлюбі вважається однією із суб'єктивних характеристик успішного функціонування сім'ї. На основі сильної, позитивно пофарбованого емоційного зв'язку чоловіка й жінки здійснюється подолання всіх труднощів складного періоду адаптації. Характер і сила почуттів визначають рівень «соціального оптимізму» чоловіка й жінки [5, 419 с.]. Цінність таких речей, як добрі стосунки з тими, хто оточує, прагнення кохати та бути коханим достатньо велика, і людина продовжуватиме направляти свої зусилля в цьому напрямку до тих пір поки ці потреби не будуть задоволені.

Можна також виділити традиційні цінності, які зберігають і відтворюють ті норми та цілі життя, які давно склалися в тому або іншому суспільстві, і сучасні цінності, які орієнтовані на новації і прогрес. Нарешті, існують так звані загальнолюдські цінності, що входять в системи цінностей як традиційних, так і сучасних суспільств. Вони мають тисячолітню історію, виступаючи ефективними регуляторами людської поведінки і вчинків. Ці цінності до певної міри концентрують навколо себе інші ціннісні орієнтири, структуруючи суспільні цінності, оскільки на необхідність звернення до них активно підкреслюється в сучасному українському суспільстві [2, С. 29-35].

Значення особистого прикладу батьків для майбутнього сімейного життя дітей дуже велике. Психологічні установки щодо числа дітей у сім'ї, розподіл обов'язків між чоловіками багато в чому носить традиційний характер.

Однак молодим людям властиве прагнення до нового, власного розуміння цінностей шлюбу. Молодим сім'ям, наприклад, властиві інші підходи до питань лідерства в сім'ї, здоров'я, психологічного комфорту, свої особливі ціннісні орієнтації. І в той же час, слабка підготовка молодих людей до шлюбу й сімейного життя, психологічні перевантаження й підвищені вимоги до шлюбного партнера нерідко приводять до конфліктів, які роз'їдають сімейні підвалини [4].

Виділяють чотири групи цінностей молоді сім'ї :

- цінності вищого статусу,
- цінності середнього статусу,
- цінності нижче середнього,
- цінності нижчого статусу [5, 419 с.].

Література:

1. Бондаровська В. Л. Що ми можемо зробити, щоб запобігти домашньому насильству / Бондаровська В. Л. - К. : «Розрада», 1999. - 42 с.
2. Волощенко О. Сучасна українська сім'я / О. Волощенко // Українська педагогіка. - 2007. - № 3. - С. 29 - 35.
3. Келам А. Соціальні фактори розвитку сім'ї / А. Келам // Філософська думка. - 1986. - № 6. - С. 51-56.
4. Кляпець О. Шлюбно-сімейні настановлення молоді як чинник вибору здорового способу життя / О. Кляпець // Соціальна психологія. – 2005. – № 6(14). – С. 151-157.
5. Лактионова Г.М. Теоретико-методические основы социально-педагогической работы с женской молодежью в условиях крупного города : дис. доктора пед. наук : 13.00.05 / Галина Михайловна Лактионова. – К., 1999. - 419 с.

Ніконова Наталія Сергіївна

050655791

nata.nikonova.93@mail.ru